

24

21

DISPUTATIO JURIDICA

QVA

ACTIONES
OCCASIONE LVDI COMPETENTES
VEL NON

DECRETO

ILLVSTRIS ICTORVM COLLEGII

PRÆSIDE

SIGISM GOTTLIEB HILLIGER
JVR VTR DOCTORE

PLACIDÆ ERVDITORVM COLLATIONI

AD DIEM 17 SEPT

SUBMITTUNTUR

JO GVILIELMO KONHARD LIPS

L I P S I Æ

ANNO MDCCXII

VENERANDO
DN PARENTI SVO
HANC DISSERTATIONEM
PRO
INNUMERIS ACCEPTIS BENEFICIIS
IN
MENTIS GRATISSIMÆ ARRHAM
SACRAM IVBET
FILIVS OBSEQUENTISSIMVS
JOHANNES GVILIELMVS KONHARDVS

VENERANDE DN PARENS

GRAVITER MIHI PECCASSE AC INGRATÆ
MENTIS POSTULANDUS ESSE VIDEBAR NISI
HAS STUDIORUM PRIMITIAS NOMINI TUO SA
GRAS ESSE JUSSISSEM PRÆTERQUAM ENIM
QUOD OBLIGATIO QUÆ PATRI DEBETUR A FI
LIO ILLUD A ME POSTULABAT BENEFICIO
RUM QUOQUE TUORUM MAGNITUDO ÆQUE AC
MULTITUDO ME SEDULO ADMONUIT UT EXI
GUUM HOC ACADEMICUM SPECIMEN ANTE O
CULOS TUOS DEPONEREM UT ENIM DE CIVI
LI OBLIGATIONE QUÆ MIHI SANCTA ET IN
VIOLATA ESSE DEBET INPRÆSENTIARUM TA
CEAM QUOT ME BENEFICIIS A PRIMIS STATIM
INCUNABULIS CUMULASTI QUAS CURAS PRO
SALUTE MEA GESSISTI QUÆ DENIQUE AD SUS
TENTANDAM VITAM NECESSARIA IN ME DE
RIVASTI QUÆ SI PAULO ALTIUS AD ACCURA
TAM ANIMI LANCAM EXPENDO INGRATISSI
MI SANE NOTAM MIHI INUREREM NEFANDA
QUE MACULA ASPERGERER NISI MEAM ERGA
TE FILIALEM PIETATEM QUACUNQUE OCCA
SIONE AC RATIONE POSSEM TESTATAM FA

CEREM QUAMVIS QUIDEM HOC CHARTACEUM
MUNUS TANTI NON FACIAM UT ILLUD REMU-
NERATIONIS LOCO PRO INNUMERIS BENEFI-
CIIS PONERE VELIM TAMEN EO ME GRATVUM
OSTENDERE NISUS SUM OBNIXE PRCATVS
UT NON TAM DIGNITATEM MUNERIS QVAM
POTIUS VOLUNTATEM OFFERENTIS ÆSTIMES
ACCIPERE ERGO VENERANDE PARENS SERENO
VULTU MANIBUSQUE PROMTISSIMIS HOC
QUIDQUID EST MIHIQUE UT SEMPER SIC ET
IN POSTERUM FAVE DEUM AVTEM SUMMUM
INDEFESSIS PRECIIS DEFATIGARE NON DE-
SINAM UT TIBI VITÆ DIVTVRNIORIS INCO-
LUMITATEM CONCEDAT FELICISSIMAM IN
DIES VIRES TUAS MAGIS MAGISQUE FIRMET
CORROBORET ET ADAUGEAT OMNIGENAM
QUE TIBI PROSPERITATEM IMPERTIATUR
VALE SCRIBEBAM LIPSIAE ID CAL SEPT XV
ANNO MDCCXII

DIS-

5

DISSERTATIO IVRIDICA
EXHIBENS
ACTIONES OCCASIONE LVDI COMPE-
TENTES VEL NON

PRINC

IN LUDO, quem in sensu IURE CONSULTIS consueto per ACTUM, quo duo pluresve inter se ludendo certant, & communiter ea lege aliquid deponunt, ut victori cedat, describimus, sistuntur plerumque personæ tum PRINCIPALES, tum

definitio ludi.

In ludo occurrunt personæ Principales & minus Principales.

etiam MINUS PRINCIPALES. Qui *principalem* constituunt *locum*, ALEATORES tam VICTOR quam VICTUS denominari solent; cum e contrario *personæ non adeo principales* RECEPTORES ALEATORUM ex una, mutuam vero pecuniam LUSORIBUS suppeditantes, ex altera parte vocari queant. Hi omnes certo habito respectu jus aliquod sibi competere existimant. *Receptor* mercedem a ludentibus, *ludentes* victoriæ præmium, ac perditæ repetitionem, mutuans æs suum ab Aleatoribus acceptum, idque jam consumptum, aut in facultatibus adhuc existens postulare conantur. Oriuntur exinde mutua partium petitiones, Iudex imploratur, actiones, quibus jus nostrum perfequimur *l. 51. D. d. O. & A.* in iudiciis proponuntur. Ac-

6 ACTIONES OCCASIONE LUDI

Cidit tamen vice plus simplici, Partes, imo & causarum Patronos hæsitare, quæ fata litibus sint eventura. Non igitur inutilem conatum subituros nos fore putavimus, si cuilibet Actori (sub quo nomine & Fiscum & Magistratum nobis licebit comprehendere) intuitu lusionis agenti jura sua ex genuinis principiis vindicaremus, neque ea insuper habermus, in quibus reo præsidium quaerendum, seu ut clarius loquamur, quando exceptione non competentis actionis defendi eum oporteat. Quemadmodum itaque, re ipsa nunc explicata, Titulus Dissertationi præmissus, ulteriori verborum explicatione non amplius indiget: Ita bono cum Deo ad rem ipsam deducimur.

II

Quærent locum inprimis ad ludendum aptum. Et qui hos suscipiunt vocantur susceptores. Atque hi sunt vel publici, vel privati.

Prima vero Aleatorum cura in loco ad ludendum accommodato occupata esse solet, quam ob causam huncce vel apud semetipsos, maxime tamen apud extraneos constituendum existimant, atque iis nomen speciale RECEPTORIS SEU SUSCEPTORIS a jure tributum est. *vid. L. 1. §. 1. D. d. Aleat.* Dicti susceptores (potissimum de extraneis sermo fiat) possunt considerari, quatenus vel publica autoritate sunt constituti, & quatenus sine permissione Magistratus inter privatos parietes lufores suscipiunt.

III

Princeps susceptores favore potest.

Nullum est dubium, Principem posse quibusdam concedere privilegia, apud quos ludi, sive deriventur ex arte solummodo, sive ex fortuna tantum, sive ex utra-

COMPETENTES VEL NON 7

utraq; specie simul exerceantur *a. l. 1. Princ. D. d. Const. Princ* maxime quando sic in hoc actu versari præcipit, ut juris naturæ præcepta exinde laesa esse nonprehendantur. Ergo ex dictis apparet, mercedem ab aleatoribus promissam & quidem secundum imperialis concessionis tenorem posse susceptorem actione locati *pr. §. Loc. Cond.* Si e contra nihil promissum, quantum Judex ex æquo & bono determinandum arbitratur. *a. l. 1. §. 2. D. d. Jur. del. impetrare.* Porro exinde concludimus, nec Magistratum secundum ea, quæ proposita fuere, Jus habere ex dispositione. *l. f. C. d. Aleat.* Susceptoris ædificium publicandi, nec susceptorem debere arceri ab actione contra eos, qui tempore lusus furtum, rapinam & quæ sunt alia delicta, commiserunt, quorum tamen vindicatio extra Principis concessionem ipsi non competebar. *l. 1. §. 1. C. 3. D. d. Aleat.*

Et hi tunc mercedem postulant.

IV

Cum vero Princeps urgentes ob causas ludos introduci regulariter haud voluerit, susceptores inde privatis etiam & publica autoritate destitutis reputandi erunt. Possimus itaque iis hac ratione primo statim intuitu omnem facile denegare actionem; attamen cum distinctio in ludos virtutis, fortunæ & mixtos jam antea enarrata ad varia nos deducat memorabilia, sicco pede ea præterire haud congruum putamus.

Princeps vero hæcenus non toleravit Susceptores.

V

Ludos cum virtute commercium habentes, hoc est

Actionem merito conie-

8 ACTIONES OCCASIONE LUDI

quantur Su-
sceptores Lu-
forum virtutis
gratia.

est, qui saliendo, pilo jaciendo, vel currendo fiunt, permissos ex *l. 2. §. 1. D. d. Aleat.* imo *μονοβαλον* saltum sine conto. i. e. saltum singularem *κοντομονόβαλον* saltum conto suffultum *κοντανόν κίντανα* *χωρίς τῆς πρόπης* jaculationem hastæ pili vel conti sine cuspidē ab inventore Quintinianam dictam, *περαχυτήν* collocationem *ἰππικὴν* equorum cursum a Justiniano introductos esse constat. *L. f. C. d. Aleat.* FRANTZKIUS ad *D. p. m. 322.* Colligimus proinde dictorum lusorum susceptores actionibus propriis debere audiri, si hi mercede ab his conduxerint locum, in quo eo promptius Ludo operam dare poterant. Nec hac in parte movet nos quippiam, susceptorem in genere odiosum haberi & non fieri in *L. 1. §. 1. D. d. Aleat.* aliquod discrimen, ergo denegandam actionem. Respondemus enim non videtur probabile, Imperatorem voluisse his undique consideratis circumstantiis hoc genus Receptorum improbare, maxime quod ad usum honestum locatio subsistat, omne autem a lege concessum inprimis pro honesto sit reputandum; Accedit, ludentibus vix aliquando in propriis suis caseolis superesse spatium ad ludos recensitos commode exercendos applicandosque. Num ergo plane intermittere deberemus exercitia? non existimamus. Cui enim fontem concedimus, viam ad illum ducentem simul à nobis concessam esse suadet *l. 3. §. f. D. d. S. P. R. j. a. l. 2. D. d. jurisd.* Applicatio facilis.

VI

Non tamen agunt: Susceptores

Dicitur in *l. f. C. de aleat. nec permittimus etiam*

in

in bis ludere ultra unum solidum, si multum dives sit.

Quod si igitur ob majus lucrum decertare conarentur ludo dediti, locator vero loci eos sciens receperit, & postea ex locato, aut ex contractu innominato aliquo experiri, actionis non competentis exceptionem ob stare crederemus, eademque fata receptoribus ludorum fortunæ & mixtorum a jure civili improbatum, nec non iis delicto convenientem insuper a Magistratu pœnam facile vaticinaremur. Acerbum forte judicium esse quis dixerit, eum condemnare, quem reum sceleris societas non faceret. *l. 18. C. d. pœn.* Regerimus ad hoc, quanquam ordinarium sumum pretium non sit egressus receptor, tamen actum contra legem ipso jure nullum permittens peccavit, & dum hoc sciens fecit, mandasse tacite atque in eadem culpa fuisse existimatur *a. l. 60. l. 152. §. 1. D. d. R. 7.* imo qui celat furem, eo ipso furti tenetur. *l. 48. §. 1. D. d. Furt.* Hoc certe Locatori præjudicio esse non posset, si collusores præmium legibus non probatum clam, sub prætextu tamen justii pretii, posuerint, dolus enim solummodo alicui non debet patrocinari, bene tamen bona fides cuique sua *c. 33. in f. X. de offic. & pot. jud. del.*

res, si collusores ipsi scientibus ordinariam summam in ludo excidunt.

Quod similiter in ludis fortunæ mixtisque statutum

Agunt tamen receptores, si sunt in bona fide.

VII

Porro quemadmodum Jus Romanum lusus fortunæ & mixtos haud admittit. *d. l. f. C. d. aleat.* verb: *Nulli liceat in publicis*, & per consequens susceutores non tolerat *l. 1. §. 2. D. d. Aleat.* ita hi a lu-

Susceutores ludorum fortunæ & mixtorum non approbantur,

B den-

& sic nec actiones habent.

Cantela

Limitatur apud Saxones,

dentibus salarium postulantes, procul dubio exceptione non fundata actionis a limine iudicii erunt repellendi, nec ulli dabitaremus, & hic, quod communiter ajunt, iudicem hujus generis libellum sibi porrectum ex officio tanquam ineptum & legitima causa destitutum dentibus lacerare posse *Gloss. ad cap. 41. Caus. XI. qu. 1. vid. CARPZ. P. 1. C. 2. D. XI. n. 5.* insuper svaderemus futuro agenti, ut nequidem vel indirecte, quod promissum ipsi erat salarium petere curet, ne fortassis, si Magistratus petitionis illius originem inquisiverit, & publicatione domus susceptoris processerit. *l. f. C. d. Alcat. in f. verb. domibus eorum publicatis* statum suum deplorare necesse habeat. Jure tamen Saxonico, quod in Electoratu viget, cum lusus fortunae & mixti simpliciter non sint prohibiti, sed ita admissi, si homines, octavum decimum annum excedentes, nobilioris quidem conditionis unum Joachimicum, excellentioris gradus ex civium ordine dimidium Thaleri, inferioris autem quatuor grossos, rustici tandem unum grossum uno mense solummodo deperdant. *ORD. POL. d. Ann. 1661. T. 8. §. iedoch* 2. Jus Civile (in primis, quod in Saxonia, etiamsi leges pratergressi sint, acerbitas Romanorum non obtinet, sed 10 Thaleris reus multandus, & inopia laborans carcere coercendus juxta *ORD. POL. d. a. 1661. T. 8. §. welcher Magnif. Dn. MENCK. D. ad Tit. d. Alcat.* olim quidem 20 Thaleris. *vid. d. POLIC. ORD. d. 1612. §. Welcher nun hierwider C. S. p. 570.*) applicandum haud censemus, sed suscepto-

ptori datam formam rite observanti, ob rationes positioni quintæ inferas, actionem & exactionem tribuimus. Quod simili modo dicendum, si ludentes convictus & prandii cujusdam gratia congressuri tertii locum sibi elegerint *d. Ord. & ea d. anno 1612. §. alleg. C. S. p. 570. conf. l. 4. pr. D. d. Aleat.*

Etiã in ludo prandii gratia instituto.

VIII

Quæsito nunc loco ad ludendum apto & conditis receptoribus conveniunt ludentes. Sæpe numero anrequam, quod notandum, adhuc aleæ operam navant, rixa oritur, hospiti bona auferuntur, atque idem injuria afficitur. Dum injuriam vindicare intendit, Advocatum consulit hospes. Orator causerum minus circumspæctus dubio procul inductus dispositione *l. 1. §. 1. D. Aleat.* ubi huic nullum promittitur auxilium, patrocinium, conscientiaæ fortean supra modum deditus, denegabit. At simpliciter clientem futurum velle repellere, & injuriosum, propriaque utilitati haud conveniens videtur. Explorabit itaque solers causarum indagator, an injuria illatae principaliter sint evomitæ, ex causa forsân, qua super modo ludendi consilium ceperunt, & sic deinde rixæ sint exortæ, atque bonorum ablatio subsequuta, an vero ex colloquio nullam lusus mentionem faciente, honesto tamen, recentita incommoda fuerint exorta. Priori casu consultius acturus est, si plane ab actione desistat, vires e contrario in posteriori casu periclitari poterit. Neque obstabit, partes lu-

Ante ludum inchoatum aliquando apud susceptorem rixa oritur.

Ubi distinguendum an injuriæ intuitu lusus, an extra illum intuitum sint evomitæ.

Ex causa posteriori recte agit

Objectio. dendi tamen gratia congressum suscepisse, ergo con-
 Resolutio scias malæ conversationis fuisse. Enimvero ludi
 Objectionis nullum adhuc fuit initium factum, multa insuper
 impedimenta futura erant, ut plane a ludendo desisterent, odia quoque in pœnalibus debere restringi, æquum dijudicat *C. 15. X. d. R. J. in 610.*

IX

Ex Lusoribus
 unus vincit,
 alter vincitur

A præliminaribus Aleatores, nisi impedimen-
 tum accedat, ad ipsum ludendi Actum progrediuntur, & quanquam ambo ex iis plerumque lucrandi habeant animum juxta effatum *OVIDII lib. 3. d. arte amandi*

Sed nimius labor est, sapienter jactibus uti,

Majus opus mores composuisse suos.

Tunc sumus incauti studioque aperimur ab ipso,

Nudaque per lusus pectora nostra patens.

tamen vel pari prælio discedunt, vel, quod sapius accidit, unus vincit, alter in contrarium vincitur. De victore igitur primo loco agendum erit.

X

Victores sunt
 vel Clerici vel
 Seculares.

Piores sub
 pœna prohibentur ludere

Distinguere potissimum debemus personas Clericali & Seculari ordini addictas. In ordine anteriori constitutæ sicuti prorsus a Pontifice INNOCENTIO III. sub comminatione beneficiorum Ecclesiasticorum amittendorum a ludis prohibentur, *c. pen. XV. X. d. vita & honest. Cler. Conf. c. 3. dist. 23. & c. XI. X. d. Excess. Pral.* quod & obtinet Jure Saxoni-

co *Art. Gen. 16. §. Derowegen sie sichre.* Imo si Spectatores tantum adinventi fuerint, suspensione trienni ab officio puniuntur *Ausb. Interdicimus C. d. Episc. & Cleric.* ita nec victoria ipsis aliquid prodesse potest, sed cum expensis a lite discedere tenebuntur. Etsi etiam quam maxime a victo licitam alias pecuniam quis acceperit, nec victus animum habuerit repetendi, quod quidem Jure potuisset, tamen lucrum à Fisco Sacerdoti extorquebitur. *arg. l. 9. in f. D. d. Jur. Fisci.* Neque aliud (quod tamen BRUNNEMANNUS *ad. d. Idem statuendum in Ludis ingenii* *Ausb. num. 5. censet*) statuendum erit in lusibus ingenii, cum lex nullam statuatur limitationem *a. l. 8. D. d. Publ. in rem act.* & scandalum, in persona a sanctitate muneris conspicua sollicitè sit declinandum. vid. *Dr. MENCKE ad D. p. 163. Voc. Cleric.*

XI

Laxior ex lusu petendi potestas concessa videtur Secularibus. Quando etenim distinctionem lusio-
 num superius declaratam retinemus, nemo dubita-
 bit, ex virtute proveniens lucrum (modo ditiores ad
 singulas commissiones, seu ad singulos congressus aut
 vices unum assem, seu numisma, seu solidum, pauperi-
 ores vero longe minorem pecuniam non transgre-
 dian-
 tur, *verba sunt l. 1. C. de Aleat*) justissime peti
 posse *l. 2. §. 1. D. d. Aleat. l. f. C. d. Aleat.* unde
 conditionem ex legibus dictis competere non inepte
 quis dixerit. In uno hoc vacillare videntur Docto-
 res, quem in modum Judex pronuntiare debeat, si a

Seculares me-
 liori jure lu-
 dunt, quam
 Clerici.

Inprimis si in
 ludo virtutis
 una vice soli-
 dus depona-
 tur.

14 ACTIONES OCCASIONE LUDI

judicis judicium in lufore minus locuplete.

Quis dicatur pauper.

minus locuplete pecunia intuitu lufus acquifita petatur. Absque dubio facultates diligenter erunt explorandae, quo faflo Judex merito deliberat, auctoriſque tantum tribuit, quantum ipſi juſtum ac æquum futurum videtur *a. l. 1. pr. in f. D. d. J. & J.* imo contra pauperem (quos qui minus, quam quinquaginta aureos habent, jura exiſtimaverunt *l. 10. D. d. Accuſat & Inſcript.*) auxilium legis noſtræ Victori competere eam potiſſimum ob rationem credimus, quod lucrum ex virtutis luſu obveniens tanquam honorarium ex labore ſit conſiderandum, ad quod ne alicui officium ſuum eveniat damnoſum *l. 61. §. 5. D. d. Furt. & pauper adſtringitur, in primis cum legem eos ab hoc onere eximentem præ ſe habeant nullam, & de ſe merito ipſi querantur, qui rei ſe inniſcuerunt, quam reſtius potuiſſent evitare l. 36. D. d. R. J. accedit, pauperem non arceri ab emtione alex *l. 8. §. 1. D. d. Contr. Emt.* ergo quoniam virtutis luſus Aleam quodammodo imitatur, (ſemper enim incertum eſt, quiſnam victoriam ſit reportaturus) conſuſio ad pauperem evidens erit.*

XII

Victor jure Romano ex fortunæ & mixtis ludis nullam habet actionem. Aliter jure moderno.

Quancquam vero Jure Romano ex ludis, qui a fortuna, aut arte & fortuna ſimul dependent, victori nullam actionem debeamus promittere *a. l. 2. §. 1. D. d. Aleat. l. f. C. eod.* iſtum tamen rigorem jure moderno quodammodo moderatum invenimus. Conſulentibus RECESSVS IMPERII *d. anno 1570. Suß.*

Encheir.

Fnechts-Bestallung, *pos. 211.* verba sunt evidentissima: **Es soll auch keiner den andern auff dem Spiel auffschlagen, noch weiter, denn er baar Geld hat, spielen; wo aber einer dem andern viel oder wenig auff Borg abgewinnet, soll ihm der andere nichts darum zu zahlen schuldig seyn**, ex quo colligimus, victori equidem nullum jus agendi competere, si non illico a victo numeratam pecuniam exegerit; sed ei potius habuerit fidem, huic tamen nec litem esse movendam de lucro extorquendo, quod semel ipsi exolutum erat, una intelligimus, neque existimamus, victo ob insolitam pecuniae summam deperditam ad illam repetendam actionem esse indulgendam. Certus enim & determinatus modus hic non est praescriptus, dicitur potius, in quantum quis numerato secum habet; praeterea veritas ex contrario sensu patebit. Sic enim concludimus. Si solum mihi non est permissum ludi praemium petere, quando collusori fidem habeo de pretio, sive hoc sit alijus momenti, vel non, sequitur, si fidem non habeo, sed pecunia mihi statim traditur, istam meam fieri.

XIII

Respicentes ad Jus Saxonicum antiquum, illud non multum discrepare, imo paulo rigidius esse Jure Romano dicendum, quandoquidem ibi sine distinctione Victori actio denegatur. Dum enim haeres, qui tamen in omne jus defuncti successit, *l. 59. § 62. D. d. R. §.* solutionem praestare non adstringitur per **Landr.**

Jus Saxonie.
Antiq. indistincte Victori actionem denegat.

L. 1.

16 ACTIONES OCCASIONE LUDI

L. 1. art. 6. ibidem: Wer das Erbe nimmt, der soll zu Recht die Schuld gelten, als ferne als das Erbe weret an der fahrenden Habe. Dieberey noch Raub, noch Spiel-Geld ist er nicht pflichtig zu gelten, imo judex prohibetur de ejusmodi pecunia iudicare juxta Weichb. *art. 101.* beklaget iemand den andern um Geld, der soll benennen vor dem Richter, warum man ihm das schuldig sey; wann es ist um Spiel, da darffer ihm nicht um antworten, noch der Richter auch nicht richten, merito igitur, & Actorem a limine judicii esse depellendum, affirmamus. Nihilominus non obstantibus verbis ultimis ex officio in commemorata delicta recte judex inquirat ob interesse publicum. *l. 9. §. 5. D. d. Publ. & Vect.*
Dn. MENCK. ad *D. p. 162.*

Ex officio ta-
men judex re-
cte inquirat.

XIV

Rigori anti-
quo deroga-
tum postea est
per Jus Sax., El.

Recensitum rigorem erga Victores limitatum invenimus in sanctionibus Electoris Saxoniae. Hæc enim cum virtute conjunctas lusiones indistincte, si meri lucri gratia non instituuntur, admittunt, ORD. POL. *d. a. 1661. Tit. 8. §.* nun stellen wir zwar nullo quidem pretio, quousque scilicet Lusoribus liceat deponere, definito. Possent ergo quis sibi facilius persuadere, quatenus nimirum aliquis rerum suarum arbiter habeatur *l. 21. C. Mandat.* eatenus licitum quoque esse ludis concredere, per consequens victori contra reum in quovis casu judicium dandum esse; At vero cum Juris Civilis dispositio apud Saxones in subsidium tamdiu, donec

nec contrarium sit edoctum, locum inveniat *a. P. 2. C. 10. pr.* Weils in Sächsischen Rechten *re. merito & hoc jure elargimur Victori potestatem in commate XI expositam.*

XV

Quemadmodum vero ex olla fortunæ dem Glück's-Topff, aut simili ludo inhonesto nullam vo-
luit exactionem victori concedere Serenissimus Legis-
lator juxta Policcy-Ordn. *d. a. 1661. Tit. 8. §. f. Ord. Pol. d. 1612. §. 12. p. 570. Corp. Sax. ex ratione, quæ se- quitur.* Dieweil auch durch das Topff-Spiel oder den Glück's-Topff manchem das Geld aus dem Beutel gelocket worden, soll dergleichen in unsern Landen keinem dergleichen zu halten nachgelassen, vielweniger ander Gaukel-Spiel verstatet werden, quippe & Magistratus permittens 100. Thaleris punitur; ita e contra Victor non est prohibitus ex ludis artis, fortunæ aut mixtis, (e. gr. lusu latrunculorum ausm Schacht-Spiele) commodum petere, modo nulla fraus, nec verba injuriosa, aut persona nondum attingens decimum & octavum annum intercedat. *d. ORD. POL. §. allein §. jedoch vid. Com. VII.* Post hæc requisita victor haud existimet sibi jus competere, quantum libuerit lucrari. Præscriptum enim habemus quam saluberrime in *d. Ord. d. §.* quem in modum quis in ludo & quovis mense aliquid amittere possit. Catalogum rei sicuti supra *§. VII.* retulimus, ita nunc ipsa Legislatoris verba apponere juvabit: *jedoch, daß ein*

Ex olla fortunæ nulla actio permittitur.

ratio.

Bene tamen ex ludis artis, fortunæ & mixtis.

Actio tamen altim datur ad summam a legibus præscriptam.

ner von Adel über einen Thaler, ein vornehmer Mann, so bürgerlichen Standes ist, über zwölf grl. und ein Handwerks-Mann über 4 grl. ein Bauer aber über einen grl. auff einmahl nicht verspiele, solches auch in einem Monath über einmahl nicht geschehe; cuiilibet potius rei familiaris curam incumbere existimantis.

XVI

Quid juris, si
major summa,
quam legibus
permissa petatur.

Casus tamen facile posset emergere; ut forte per imprudentiam Advocati major, quam legibus recensitis permissa summa petatur a victo, an audient dum esse victorem dicamus, si deinde ad minimum quoad quantitatem licitam satisfieri sibi cupiat? Scimus quidem, doctrinam JURIS CONSULTORUM in materia mandati eo venire, actionem habere mandatarium quoad summam concurrentem, si scilicet fines mandati excesserit §. 8. *J. de Mandato* STRYCK. *Not. ad Laut. p. 288.* quod in donationibus, ultra quingentos solidos existentibus judicialiter non insinuat, quæ quoad excessum corruunt, obtinere quoque certum est *l. 34. pr. §. 1. C. de Donat.* verum cum hoc loco leges Principis in super habitæ sint, & dicti agentes pro delinquentibus & præterredientibus legem reputandi, quibus privilegia non permittenda *Nov. 17. c. 5.* recensitam doctrinam vix locum hic invenire censemus, argumenta ducentes ab eo, qui usurariam pravitatem semel commisit, & deinde ex ea in judicio egit, etiamsi postea ordinarias & lege concessas usuras desideret, non tamen audi-

auditur, sed pœna competenti afficitur. Conf. *Mand. El. von vunderlichen Contracten d. 1609. 1614. & 1625. Corp. Sax. p. 499. seqq.* Ex quibus deinde inferre licebit, etiamsi victor ab initio statim a victo, a quo tamen majus in ludo lucrum extorserat, a lege indultum commodum petierit, tamen a victo incompetentis actionis exceptionem posse opponi, si scilicet reus probaverit, privatos inter parietes victorem prætergressum esse modum imperialem præscriptum. Est enim omnis lusus contra Principis Mandatum perniciosus, qui impunitus esse non debet *l. 50. §. f. D. d. Furtis.*

XVII

Num vero & hunc juris rigorem extensum dicamus contra pupillos minoresque, si scilicet a majorennibus, mediante ludo, prohibitam pecuniæ summam lucrati sint? Etiamsi enim multa pro hisce personis in jure singularia introducta sciamus contra juris rationem *l. 14. 15. & 16. D. d. Legibus. Conf. l. 42. in f. D. d. Administr. & per Tut.* posthæc pro iis militare videatur, quod conditionem suam meliorem facere possint, *pr. Inst. d. Aut. Tut.* & ista conditio in præsentem existat bona; At vero quando in contrarium perpendimus, ludum pro re nata non esse modum dominii acquirendi comprobatur BRUNNEM. *ad l. 3. C. d. Aleat.* maxime quod minores & pupilli ex inhonesto lucro locupletiores fieri nequeant, debent enim & hi cum Tutoribus suis bonam fidem agnoscere *l. 9. §. 6. D. d. Admin. & per Tut.* Ergo concludimus, personas

Neque Pupilli,
nec Minores
a lege impro-
batam sum-
mam petunt.

memoratas actiones suas juxta jus constitutum commune formare teneri.

XVIII

Hucusque jura victori competentia sunt exposita, poscit ordo, ut nunc quoque aliquid de victo proferamus: Habet ille vel liberam rerum suarum administrationem, vel non habet. Ad ultimum referimus pupillum, minorem, filium familias *L. 4. §. 1. D. b;* nec non ceteros propter mentis imbecillitatem curatoribus indigentes. Pupillus quidem dum vincitur, conditionem suam deteriore facit *pr. J. d. Aut. Tut.* & nullius rei alienatio ipsi soli concessa. *§. f. J. Quib. al. licet vel non.* Ergo pupillum teneri dicemus, si tutor accedat? Quod haud asserendum. Præter enim quod moribus pupillorum tutores optime prospicere teneantur, & ab ejusmodi exercitio prohibere, ne tristis exitus eos, post dispersum patrimonium, expectet. *l. f. §. 5. C. d. Bon. qua lib.* hoc quoque exigitur, ne spoliare pupillum, aut res ipsius perdere sinant. *L. 7. §. 3. D. pro Emt. j. l. 22. D. d. Administ. Tut.* Idem jus in minore statuendum, opus tamen, si juxta modum legibus permissum ludo quid deperditum fuit, restitutione integrum habet, cum in actu valido versatus fuerit. Neque obstat nobis dictærium: in delictis non subveniri solere minoribus *l. 9. §. 2. D. d. Min.* hoc loco autem adesse delictum. Distinguiamus enim adjutorio *l. 37. §. 1. D. d. in.* an delicta sint atrociora an non? Nemo autem facile ludos tales ad priora referet. Insuper plane hic cessare delictum videmus,

Victi jura.

Qui vel habet
liberam admi-
nistrationem,
vel non.

Jura Pupilli.

mus, quoniam minor nihil ultra legis permissum suscepit. Jure Saxonico tamen, cum ad certum modum adolescenti decimum nonum annum attingenti ludere sit concessum, ORD. POL. d. 1661. Tit. 8. §. *Uel* sein, Remedium minoribus indultum recte cessabit. Victum furiosum aut alia mentis eclipsi laborantem nihil valide posse perdere, vel ex primis jurium principis constat, cum non intelligant, quid agant. §. 8. *J. de Inut. Stip.*

J. Sax. minoribus 18. annis recte ludunt.

XIX

Quod ad homines attinet, qui plenam rerum suarum administrationem habent, illi aut modum a Legibus statutum observaverunt, aut non observaverunt. Priori modo si e. gr. in ludo virtutis in uno congressu unum solidum quis perdidit, aut jure Saxonico ordinatum, prout supra memoravimus, modum in ludis fortunæ & mixtis non transgressus sit (Civili enim jure hi non erant permitti, quando in primis in pecuniam ludebatur l. 2. §. 1. *D. de Aleat.*) nullum est dubium, quin victori agenti ex voto cadant sententiæ, nisi tamen & hoc in casu fraus intervenerit, aut quis alterum nimis ad ludendum sollicitaverit, a. l. 1. §. f. l. 2. *D. d. aleator.* SCHOEPPF. in *Syn. D. p. 219.* tenus enim GLOSSA GERM. ad *Pr. Lib. I art. 6.* recte dicit: Nun soltu wissen eine sonderliche Regel von Hand-Spielern und von ihrem Rechte, das wiße, ein Spieler ist viel böser denn ein Räuber, denn als er mit einem spielet, könte er es ihm ab-

De eo, qui liberam rerum habet administrationem.

is summani jure permissam cum Essectu amittit.

Nisi machinatio calidaintervenit.

wünschen, er thät es viel lieber, denn daß er es ihm abgewinnen sollte, vide etiam D. AMBROSIIUM loquentem apud PEREZIUM *ad Tit. C. de Aleat. n. 3.* At posteriori modo i. e. si ultra permissum legis lusum erat, repetitionem & conditionem amissi largimur.

XX

Amisſæ, a jure autem non approbatæ rei repetitio conceditur.

Atque istam repetitionem J. potissimum Civili introductam videmus *L. f. C. d. Aleat.* ubi duobus modis succurrere voluit Imperator victo ejusque hæredibus, tum per actionem, tum etiam per exceptionem. Priori modo, si jam pendente ludo, aut post ludum, aliquid solutum esset, conditionem soluti non solum adversus ipsos aleatores, sed & eorum hæredes concessit, sicuti quoque in liberis obtinet, si pater omnes facultates ludendo amiserit, repetitio datur in totum, quanquam Dn. STRYCK. *ad Lauterbach. p. 159.* eam solummodo usque ad legitimam concedat, imo *d. l. f. C.* admisit conditionem indebiti, quia ex falsa causa & juribus non probata solvit *l. 26. §. 2. D. de Cond. Indeb.* Posteriori exceptionem non fundatæ vel concessæ a jure actionis *D. L. f. ibi. nulla sequatur condemnatio,* permisit.

XXI

Objectio, an repetitio sit inhonesta, repellitur.

Forte vero quis dixerit, minus tamen honestam existimari repetitionem, cum veluti pactum tacitum de non repetendo intercessisse videatur. Nos quidem non latet, quod in *l. 144. pr. D. d. R. J.* circumfertur;

non omne, quod licet, honestum esse. At quando in contrarium ultro citroque reputamus, alterum ex titulo non licito acquirere, eamque acquisitionem fieri cum alterius insigni damno, sæpenumero per hoc rei familiari aliquid detrahi, malitiam insuper non raro alterius, quod non ferendum *l. 38. D. d. R. V.* perejusmodi conniventiam augeri, & neminem alteri jure permittente facere injuriam. *l. 13. §. 1. D. d. injur.* facile contrariam amplectemur sententiam. Quid autem prodesse demum putemus Victo non exactam pecuniam, cum tamen a plane non ludentibus exigi queat! Habet enim pater negligentis filii & moventis actionem procul dubio ob patriam potestatem & usumfructum in bonis ejus competentem actionem & exactorem *l. f. C. d. Aleat.* adeo ut, & hoc cessante, exigendi Jus per Episcoporum & Præsulum loci auxilium defensori civitatis competat, Fisco tandem, si hic segnis forte reperiatur, in exactione succedente *d. L. f. C. de Aleat.*

XXII

Neque blandiantur sibi victores, fore, ut post ordinarium actionibus præstitutum tempus triginta nempe annorum *L. 3. C. d. Praef. 30. l. 40. ann.* liberos ab omni exactione se existiment, quandoquidem dicta actio dubio procul ob exosos lusionum cultores non prius extincta dicenda sit, quam post quinquaginta annos completos. *d. l. f.* imo ad nonagesimum ferre annum durare potest, si in fine ultimi anni præscribendae actionis victus experitur contra victorem,

Repetitioni ordinario modo non præscribitur.

Sed 50. anni requiruntur, aliquando ad 90. annos extenditur }
hoc præscriptio,

24 ACTIONES OCCASIONE LUDI

hoc deinde litem contestante & cessantibus partibus in continuando processu ad octo adhuc lustra d. actio perpetuaretur. *L. f. C. d. pres. 30. l. 40. annor.*

XXIII

Ratione præ-
scriptionis &
repetitionis
Saxones Jus
Civile ample-
ctuntur.

Sancita juris Civilis, tum quoad repetitionem, tum vero præscriptionem, apud Saxones adhuc hodie obtinere, ex eo liquet, quod apud hos in hoc juris doctrina specialius jus introductum haud profert. Unica fere est in lusu fortunæ & mixtis exceptio. Sicuti enim jus Civile repetitionem intuitu horum ludorum indistincte admittit: Ita victus vicissim, Victore juxta legis præscriptum agente, plane ab opponenda non competentis actionis exceptione repelli solet.

XXIV

Num repeti-
tio ex consue-
tudine in Sa-
xonia cesset?

At vero hodie potissimum apud Saxones vi consuetudinis restitutionem perditæ cessare, ac per consequens nec opus esse præscriptione, censent, remque ex *l. 8. D. de Conduct. ob turp. caus. & l. 5. D. de donat.* illustrare conantur. *CARPZ. L. 6. Resp. 96. n. 16. seqq.* Nostrum hic est inquirere, an res sese ita habeat. Præjudicium, an sc. Saxones in subsidium Jure Civili obligentur? ante omnia est removendum. Hoc sicuti affirmare necesse habemus, tum quod non in paucis Saxonici juris partibus expresse provocetur ad Jus commune vid. *O. P. S. Tit. 6. §. Dierweil, und solcher Effectus* & in summo Provocationum consilio, si deficiat Juris Saxonici dispositio, sæpius respiciatur, tum quod

An Saxones in
Subsidium Ju-
re Civili obli-
gentur?

COMPETENTES VEL NON 25

quod Serenissimus ad explicationem Juris Romani in ordinationibus Universitatum nostrarum Professores ablegaverit, quod extra dubium haud fecisset, nisi peregrina jura patriæ utilia aliquando futura censuisset; ita eo promptius remoto obstaculo consuetudinem talem Saxoniam negare & jure possumus. Conf. quae habet BRUNNEM. *Cent. 4. Dec. 8.* Scimus sc. Jus Civile repetitionem concessisse imo & remissionem omnibus modis prohibuisse *d. l. f. C. d. Aleat.* Secedamus nunc ad tempus a Jure Civili & in nudo Jure Saxonico hareamus. Allegato Jure certa attendi forma in ludendo est praescripta, urfit hoc Serenissimum Legislatorem, ne quis sui patrimonii adeo magnam jacturam pateretur, succurrere ergo voluit victo, per consequens repetitionem, si non expresse, tacite tamen concedere, victorem ultra legis mentem ludentem quasi punire, ne majus fortean lucrum speret. Cum igitur haec jura diversis temporibus, potissimum *d. ann. 1555. d. anno 1612. & 1661.* sint repetita, imo variis postea mandatis emissis ad hoc sit provocatum, de quo nuper *d. ann. 1711. d. 6. Octobr.* in Praefectura & Curia Lipsiensi jussu regio affixum mandatum (verba not. *solches aber nicht allein in der Lands- und Policey-Ordnung höchlich verbotthen*) suppeditare potest: praeterea Jure Saxonico consuetudo per spatium 31. annorum, 6. septimanarum 3. dierum denique praescribitur *CARPZ. P. 2. C. 3. d. 21.* quod tempus, si aliquando (de quo tamen dubitamus) sine interruptione processerit, certe tamen per leges postea

26. ACTIONES OCCASIONE LUDI

latas tota sublata fuit *L. 2. C. quæ sit longa consuetudo.* Argumenta, quod ista consuetudo ob irrationalitatem concurrentibus circumstantiis eandem moraliter malam reddentibus allegari nequeat *d. Nov. 134. c. 1.* consulto omittimus. Conf. *Dist. 8. c. 3. 4. & 6.* Alias pro hac consuetudine in Responso quodam ad nostram instantiam dato verba facit Dn. D. J. H. S.

XXV

Disputatio
Schæpfferi de
hodierna ludorum
justitia in quibus-
dam capitibus
nostræ Diss.
contrariis re-
censetur.

Francofurti ad Viadrum habita est 1690 sub præsidio Juris-Consultiss. Dn. SCHOEPPFERRI dissertatio Juridica de *hodierna ludorum justitia*, in qua inprimis pro destruendis iis, quæ jam dicta fuere, laboratur. *Ipsos Principes ut & Augustas tam chartulis luforiis, quam taxillis ludere solere, præmiumque retinere, si minus, victori illud concedere*, asseritur. Princeps ludit & hoc facit, quoniam nullam legem sibi præscriptam habet, subditi autem hoc in sui commodum allegare nequeunt, Princeps enim actum alias indifferentem prohibere potest tanquam Princeps, qui deinde post prohibitionem ratione subditorum pro turpi habetur, ratione vero Principis honestus videtur. Et quamvis bene sit Reipublicæ consultum, si se alligatum Legibus Princeps profiteretur, alligatus tamen dicitur propria sua voluntate; non necessitate, ergo a sua voluntate recte iterum recedit Conf. *L. 22. D. d. Leg. 3.* Neque obstat, *Principem subditis suis concedere quoque præmium ex lusu*; nam & hoc recte facit, quoniam leges suas mutat, inde tamen non statim inferendum :

Prin-

Princeps pro hoc vel illo tempore in uno ac altero individuo remittit aliquid de rigore legum suarum, ergo semper & in universum leges sunt abrogatae. *vid. C. 16. quest. 1. Can. 39.*

XXVI

Opponitur porro, *Principes novos ludos fortuna* Continuantur
& mixtos chartulis præcipue lusoriis excogitare solere; oppositiones
 Verum hoc facientes, sui oblectamenti gratia susci- Scherpfferia-
 piunt, exinde tamen non statim concludendum, supe- næ, & ad eas
 riores subditis suis immoderatum ludum permittere, respondetur.
 nam tacite hoc volunt, ut subditi quidem ludis utan-
 tur, interim moderamen ordinationum Politicarum
 diligenter observandum ab iis esse, simul innuunt.
 Eodem modo responderi potest, quando instant: *in*
omnibus tamen cauponis & domibus, in quibus vinum
venditur, hodie reperiri tabulas lusorias, cui quandoque
solere jungi chartarum fasciculum, audientibus & viden-
tibus Magistratibus horumque ministris. Possunt enim
 in cauponis recte sustineri Ludorum hæc genera ad
 modum Legibus præscriptum, cum in totum constitu-
 tionibus Principum non sint prohibita, si autem Magi-
 stratus excessum animadvertat, nec poenam dicat, nec
 hujus desidæ potius adscribendum, cum non viden-
 dum, quid Roma fiat, sed quid fieri debuisset *L. 12. D. d.*
Off. Præf. Nec ad rem facit, *in mundinis venum quotidie*
exponi tabulas aleatorum & chartulas lusorias. Hoc
 nempe similiter fit, non ut instrumentis hæc cives ab-
 utantur. Et quanquam ulterius urgeatur, *tolerari opi-*
niæ, qui non nisi chartulas lusorias consciunt, & hoc no-

mine tributum solvunt, debent enim, cum simpliciter Ludi non sint prohibiti, esse, qui instrumenta talia conficiant. Nec est, quod queramur, *concedi privilegia, ut quidam soli chartulas pingant & conficiant*, quod iuste posse concedi putamus, cum ita rectius præcaveatur multitudini chartularum. Quando denique dicitur, *Fiscalem fere nunquam actionem movisse contra victorem*, tunc respondemus, aut victus ipse repetit, quæ sua fuerunt, aut Fiscus in casu, quo ipsi jus super est, aliquando nobis ignorantibus exegit. Præterea ludi ejusmodi sæpenumero inter privatos cancellos suscipiuntur, ut plane ad Fiscus notitiam non perveniat. Crederemus interim, si Protocolla judiciaria nobis investigare liceret, futurum esse sine dubio aliquid, quod ad nostram sententiam stabiliendam pertineret.

XXVII

Jure naturali
repetitio de-
neganda.

Rectius jure connato actionum ad repetendam pecuniam ex lusu concessam esse negamus. Sicuti enim dicto jure nemo rebus meis leges præscribere potest, ita hætenus illas vel huic vel illi rei impendere possum, & sicuti juxta rectæ rationis dictamen non prohibeor donare, ita nec deneganda est translatio rei meæ in alterum ex eventu incerto, ut hic fit, cum lusus aliqua ex parte imitetur contractum conditionalem, neque prohibeor petere summam ab altero fortuna adjuvante per lulum in me delatum. Interim tamen, si quis ita immoderate & quasi cum neglectu familiæ suæ ludo insilueret, adeo, ut denique pauper evaderet, et *sivielec sichzum armen Manne*, ita quidem, ut hæc quidem haberet,

Limitatio.

ret,

COMPETENTES VEL NON 29

ret, unde se suosque aleret, merito ad repetendam pecuniam, ad suorum alimenta, obligaretur. Non videtur enim a Natura habuisse liberum arbitrium abdicandi se a re illa, quae ad Tertium conservandum pertinebat, cum quilibet sobolem suam & familiam, cujus secundum Deum autor est, facultatibus acquisitis tueri teneatur.

XXVIII

Sæpe numero autem desistere a ludo necesse esset ludentibus, nisi forent aliqui, qui hos, porrigendo pecuniam, diutius in eo detinerent. Horum jura brevibus quoque exponere præfens materia postulat. Aut vendunt ludentes aliquid, aut mutuum suscipiunt.

Certi quidam sæpe ludentes in ludo sublevant.

XXIX

Priori modo caute agere emtoribus convenit. Quod si enim venditorum ludentem videant minus felices progressus in ludo facere, itaque ludo intentum esse, ut, quicquid demum fiet, perditurus sit, merito a contractu emtionis venditionis abstinebunt. Si enim pretium ludenti pro merce dederint absque traditione mercis, ipsi non poterunt postea ad traditionem agere, quoniam venditori luxurioso aliquid clargiti sunt *l. 8. in fin. D. pro Em.* & sibi imputent, quod melius non vigilarint, *l. 203. D. d. R. 7.* Multo cautius ejusmodi emtores acturi sunt, si cum ludentibus, qui parum aut nihil adhuc amiserunt, dictum negotium contrahunt. Etiam si enim scio fore, ut pecunia consumi queat, nihilominus bonæ fidei emtor sum, nihilque mihi impu-

Emtoris jura ementis a ludentibus,

30 ACTIONES OCCASIONE LVDI &c.

tari potest *l. 8. D. pro Emptore*. Interim tamen hoc emptori infortunium accidit, ne postea re evicta regredi adversus venditorem queat, exceptione potius tam in anteriori casu, si scilicet traditio subsecuta, quam in præfenti submovebitur, quando in ludo contractus est celebratus *L. 2. §. 1. D. Quar. rer. actio non datur*.

XXX

Jura pecuniam mutuantis ludenti, cum Distinctione.

Quid igitur sentiendum de eo, qui, dum luditur, mutuam ludenti dat pecuniam? Considerari omnino debet, an expressa fuerit causa mutui ad ludum, an vero non. Prioris generis fœneratori deneganda videtur, similis enim est ei, qui quasi perdituro pecuniam sciens credidit. *L. 12. §. 11. D. Mandat.* Contra in secundo casu considerati creditores audiendi erunt, cum ipsis imputari nequeat, quo inquirent, in quam rem mutuatarii pecuniam versuri sint, *al. 8. D. pro Empt.* Quod si tamen priori casu debitor postea intervallo quodam promiserit, vel præceptum judicis de solvendo sponte receperit, tunc etiam tenetur ad solutionem, & Creditor quasi jure postliminii actionem nanciscitur, quia sublata censetur prima causa turpitudinis *a. l. 2. C. de his qua vi &c.* Ergo nunc finem dissertationi imponimus, cum omnia, quæ in principio promisimus, jam reapse, quantum nobis constat, adimpleta sint.

F I N I S

CON-

CONSPECTUS IN TABULA

<p>l. Personæ Principales eæque sunt</p>	<p>Victor (9) qui si est</p>	<p>Clericus non agit (10) ne quidem ex lu- do ingenii. (eod.)</p>	<p>Jur. Civ. si una vice soli- dus fuerit positus (11) quid juris in paupere (eod.) non tamen ex ludo fortunæ & mixtis (12) Jur. Rec. retinet, quod lu- cratus est ex alterius nu- merata pecunia (eod.) Jur. S. Ant. ubi non qui- dem cessabat officium ju- dicis ipse tamen nihil petebat (3) J. S. El. in ludo virtutis obtinere jus Civile (14) in ludis cæteris ad thale- rum &c. usque agit (15) ubi simul inquiritur quid juris, si major legibus per- missa summa petatur (16) aut si pupillæ, minor &c. majorem summam lu- crati sint. (17)</p>
<p>Agentes oc- casione ludi, P. R. h. sunt.</p>	<p>Victus (18) qui habet</p>	<p>Secularis agit & quidem</p>	<p>l. libe- ram re- rum ad- ministra- tionem ubi si</p>
<p>l. minus Principales [pag. seq.]</p>	<p>l. non- habet [pag. seq.]</p>	<p>Modum a legibus præscriptum ob- servabit, nullam habere exceptio- nem: (19) nisi dolose indultus (eod.) Modum non observavit, repetitio- nem & conditionem amissi ha- bet (20) nec injuste (21) & huic re- petitioni post 30 annos præscribitur (22) etiam certo modo jure Sa- xonico (23) qua occasione simul, an vi consuetudinis hodie repeti- tio cesset, disquiritur (24) & dispa- tatio SCHOEFFERI 1690 habita modeste resatur (25 & 26) tan- demque de jure naturali repetitio- nem non obtinere demonstra- tur. (27)</p>	

CONSPECTUS IN TABULA

Agentes occasione ludi sunt

Personæ principales, eæque	{ l. Victor l. Victus qui habet	{ i. liberam rerum administrationem v. pag. præc. • Non habet, qui sunt pupilli minores, Filii familias, qui certa ratione in integrum restituantur. (18)
l. minus Principales, eæque sunt	{ Susceptor, (2) quem princeps recte fovet, (3) at cum hi regulariter sint exosi, (4) distinguui debet	{ Jure Civ. an hutores virtutis gratia receperit, tunc actionem nanciscitur (5) Debet tamen modum juris observare, alias receptor nihil, sicuti nec aliquid ex ludis fortunæ & mixtis petit (6 & 7) Jure Saxonico certa ratione in omnibus ludorum generibus susceptores actionem institunt (7) & Sic Uti reque jure hospes injuriam tempore ludi permitti sibi illatam vindicat (8) alias non.
Emantes aliquid tempore lufus (28) ubi	{ Si traditio non statim subsecuta, non potest postea ad tradendum agere (29) Sivero subsecuta, nulla evictio locum habet (d §. 29)	{ Mutuo dantes pecuniam, ubi distinguatur, an { Expresse pecunia ad ludum sit data & nihil repetunt. (30) Non expresse, repetunt, (30)

